

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliae Adm. Illvstris Ac R.dissimi Domini D. Fr.
Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriae
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini Ord. FF.
Prædicatorum**

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, Anno M.DC.XLIX.

§.4. Cum Missa sacrificium sit ipsa puritas & mundities, vult Deus vt templum in quo offertur sit mundum & ipsi conueniat quod Christus declarat, dum templum expurgat eiectus foras animalibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53084)

diabolus eum quasi seruum habebat: & tyranni
 ce fustigabat, proprium eius illi imponit nomen
Missus, ipsumque nobis dedit alio admodum si-
 lectio: ea namque nocte qua natus est in mun-
 do, cuius natiuitate nobis fuit datus, omnia summo
 videbantur silentio consepulta: *Cum medium*
fluentium tenerent omnia. Quo capionis quam
 congrue Christus fonti illi mystico respondeat:
 & cum idem ipse Patri caelesti in hoc offeratur
 sacrificio: conuenientissime nomen eius propriu
 illi tribuitur oblatio missa Patri in satisfactio-
 nem debitorum, quibus illi obstringimur: qua de
 causa vocatur missa. sicut etiam dicitur missus
 fons ille miraculosus.

§. 1. *Cum Missa sacrificium sit ipsa puri-
 tas & mundities, vult Deus ut tem-
 plum in quo offertur sit mundum &
 ipsi conueniat quod Christus declaras-
 dum templum expurgat eieclis foras
 animalibus.*

¶ 11. **S**emper Deus procectatus est quam sibi gra-
 tum esset, dum ab hominibus colitur vt
 Dominus absolutus, domum eius propria
 adorando, scilicet templum in qua vt ea fulge-
 ret mundities conformiter illi, quam sua erat
 habitura, voluit Christus exturbare de templo
 animalia venum adducta, & sacrificijs apta, quae
 in ipso Iudaei immolabant: vt ita perfecte ab
 omnibus illis expurgaretur, quae poterant illum
 offendere, & ita emundato, templi mundities
 propriae suae conueniret. Ponamus hypothesin
 quod templum velut propria Deo domus, sit in
 qua mandabat sibi sacrificia offerri, & petissi-
 mum praescripsit, vt in eo Sacro S. Missae sacrifi-
 cium celebraretur: vt templi puritas puritati res-
 ponderet tantum sacrificij: idcirco ab omnibus
 illud emundat quod illud impedire poterat: qua
 de causa foras exturbat animalia: ne quid in illo
 esset puritati huius diuini sacrificij tepugnans.
 Itaque Christus de templo eiciens animalia,
 haec: so declarat templum Ecclesiae suae S. fu-
 turum in quo, ob puritatem & munditiam qua
 relicebat, propter sanctificationem quam desig-
 nabat in eo requiri, foras exturbans omnia ani-
 malia, in quo, inquam, offerendum erat sacrifi-
 cium diuini oculis gratissimum, Missae scilicet
 sacrificium: talis namque oblatio talem mun-
 ditiam postulat & sanctificationem.

Moderni nostri haeretici templa evertunt:
 censent enim superfluum eorum aedificatio-
 nem, sicut quem intendunt Catholici, & obser-
 vant, mentientes in omni loco offerri posse Deo
 sacrificium, sicut & in omni loco illi a nobis
 deferretur oratio: iuxta hanc Davidis instructio-
 nem: *Benedic anima mea Domino, in omni loco*
dominationis eius. Quorum fundamenta (si talia
 dici possint, ex quibus reprobus ille populus au-
 sim sumit delirandi) proponit, & confutat Fr. 12 4. 413.
 Dominicus Soto vt litteris optime imbutus. q. 2. ar. 3.
 11. Porro blasphemiam sapit haeticam, quae eo
 ipso destruit quod semper Deus spectauit, vt Ratio
 propria habet domum in qua cultu posset suadet
 honorari omnino singulari, vtique cum illo omni-
 nia nostra ageremus negotia: si namque in ci-
 uibus ad negotia mercaturae deputatae sint basi-
 licae ad quas infestiores concurrunt velut ad lo-
 cium ad hanc deputatum: nunquid ratio suadet
 multo iustior loca designati in quibus cum Deo
 agamus: haec autem sunt templa, ad quae cuncti
 conueniunt, vt suas Deo petitiones exponant
 Dominus in templo sancto suo, Dominus in caelo se-
 des eius: q. 3. Propheta: sicut caelum locus est in
 quo Deus se Dominum ostendit gloriae, in illo
 velut in propria domo moratus, illum beatus
 communicans, ita etiam templum locum esse
 confitemur, in quo velut in proprio palatio &
 domo magnitudinis suae, se Deus testatur Do-
 minum esse gratiae, illam iustis in templo con-
 cedens: & cum in sacrificio Missae fontem ha-
 beamus omnis gratiae, nempe Christum in eo
 oblatum, ideo necesse est huic diuino sacrificio
 templa praeparari.

In omni lege naturali & scripta vt rationi
 conueniens receptum fuit, vt loca dedicarentur
 in quibus Deo sacra fierent, & huic tantum mi-
 nisterio deputata. In eum finem aras Deo ere-
 xerunt vt suas in vis illi deferrent oblationes:
 vt nos plenius instruit Spiritus S. de Noe, &
 Abraham, qui altaria aedificauit Deo suae eis
 sacrificia litauerunt. Dum Iacob Patriarcha deserta
 perambulans ex nimio lassus inuicere mystico
 illo oppressus dormiuit somno, in quo mirabili
 illa reuectatus fuit visione, qua vidit caelum ape-
 riri, & descendere in terram stupendam illam
 scalam, cuius superiori parti Deus iunitebatur:
 intelligens a somno euigilans in illo loco Deum
 adesse exclamauit: *Verè Dominus est in loco isto*:
 iudicans autem rationi repugnare locum, illum
 ubi Deus assistebat, nullum praefere signum
 sanctificationis, lapidem arripuit quem pul-
 nat

Ps. 101. 22.

Deo tem-

Ps. 10. 5.

1a. 2.

III.

Quod in

utraque

lege ob-

seruatum

fuit.

Gen. 8.

Gen. 13. 6.

12.

nat capiti suo si pposuerat, oleoque perfundens significat a se Deo illum, ut aram consecrare, in quo daretur intelligi locum hunc esse Deo proprium, eiusque dedituram venerationi: *Erexit lapidem in iherusalem. Quo locuit nos Patriarcha sanctissimus locum illum in quo cum Deo nos agere oportet, esse debere sacrificatum.*

IV. Locus in quo Deus assistit, sanctus est.

Exo. 3. 5.

Moysem appellat Deus de medio tui, cum que Moyse dato responso propius tentaret accedere ad locum, ex quo Deus illum vocauerat, ut diuinum impletet mandatum, hanc audit vocem: *Ne appropies hinc: solue calcamentum tuum de pedibus tuis: locus enim in quo stas, terra sancta est.* Siste gradum o Moyses, ne propius accesseris: veneratio hic requiritur longe dignior, & via hanc non nisi solutis calceam. neni terentia est, in signum cultus tibi debiti, calceos exue, non in etesim tibi sit, terram quam calcas esse sanctam, venerabilem: ubique consecratam, quo docemur locum, in quo Deus particulariter suam ostendit maiestatem, non posse non esse sacrificatum. Quoniam hoc ipsum alias Deus indicauit, ubi lege statuit immolabili sacrificia sibi litanda, non in quolibet posse loco immolari, nisi in illo quem ipse nominaret in illa Tribu quam Deus in suam eligeret: *Cave ne offeras holocausta tua in omni loco, quem videris, sed in eo quem elegerit Dominus in una tribuum tuarum offeras hostiam.* Quo declarat, quod sicut in Tribu Iuda eligendum erat templum in vrbe Hierusalem metropoli totius Tribus, ita tantum hic locus foret in quo Deo sacrificia dedicarentur.

Deut. 12. 13.

V. Locus Iudaeis singularis designatus ad victimas.

Eam ob causam non permisit Deus ut filij Israel per desertum gradientes in illis offerrent sacrificia nisi in tabernaculo tantum, quod ab ipsis erigi voluit ornatu decentissimo, & maximis impensis, ut legitur in S. pagina: & absolute iam peregrinatione quadraginta annorum, decreuit ut Salomon edificaret illi templum, illud magnificum, structura, ornatuque celeberrimum, quod nisi Spiritus S. enarraret fidem excederet: ut autem Salomon declararet quod in templo illo Deus infinitae suae misericordiae patet beneficentiam, seruentissimas obtulit illi preces, ut omnibus ad illud conuenientibus, & orationes fundentibus, placidum dare dignaretur auditum votisque per omnia susciperetur. Si ergo in vtraque lege naturali & scripta constet erecta altaria templaque Deo sacrificata, ut in illis, & non alibi Deo suas liarent victimas, preces & oblationes: quid non faciendum in lege gratiae, an Deo non sunt, consecranda Tempa,

VI. Multo magis nobis

supremo illi offerendo sacrificio designata? Hic rationem rite expendit S. Pontifex Felix: *si tu D. Iustitiae qui umbra legi deserviebam, licet in quibusdam sacrificabant Domino diuini habebant supplicia: in quibus consecrata: multo magis nos, quibus veritas in patet facta & gratia, qua per Iesum Christum facta est, templa Domino adificare, & sicut facris debemus. Hae omnia eorum similia Papa Syluester, qui decreuit ut Ecclesia in qua celebrantur esset Sacrosanctum? Mirum sacrificium, consecraretur: si namque sit sacrificium atque ad illud conferrentur Sacerdotes, equinas postulas, ut & templum sit consecratum, in quo offerendum est sacrificium.*

Hoc autem evidenter patet in institutione diuini huius sacrificij: illud enim Recempe noster instituit in *caenaculo magno strato*: quo nobis duo Christus exposuit. Primum altissimum huius SS. sacrificij mysterium: ut enim visibile primarium, qui cubiculum hoc iam elegantius instruxerat, ut in eo cum domesticis suis Pascha celebraret, nihilominus ut in eo Christus SS. institueret Altaris Sacramentum, explicitus est, Christusque locum cessit stragulis, & altaris exornatum: ita similiter hoc Christus facturus erat: etenim succubant panis & vini qui cubiculum occupabat quantitas: tapetibus ornam suorum accidentium odoris, coloris, & saporis, in consecratione huius SS. Sacramenti, erat discorsura, ad hoc decreuit ut sublatia panis ac vini discedat, & sola remaneant itragula accidentium in cubiculo quantitatis, illa semper exornata. Ut autem Deus nihil vult cum detrimendo illius quod aliquis ut proprium possidet, dum substantia panis proprium auferret cubiculum, ita illum extollit, ut eam Christus in suam conuertat substantiam in hoc SS. sacrificio, quod hic offertur.

Secundum significat quod ad offerendum sacrificium adeo venerandum, locus esse debeat eminentior, vnde locum recusat vulgarem, & quocumque ornatum, ex politum, magnificentem ubi hoc instituat, quo sciamus quantae esse conueniat templi sanctitate ubi consecratur. In *caenaculo magno strato*, Corpus suum sub speciebus Sacramentalibus non quolibet reponit loco: quia non patitur ut eius sacrificium in quolibet offeratur loco, sed tantum in templo, celestis huius ministerio dedicato omnia postulat pretiosa, & magnifica quocumque eius institutioni deseruiunt: vnde carius in quo collocatur, sit ex smaragdo lapide supra modum pretioso, ut videtur petest Genus

Georgii: sanguis vero infundatur calici eminenter sumptuoso, & maximi valoris, quem ostendunt Valentia. Itaque licet natus sit pauper, & in bestiarum stabulo hospiti exceptus, totamque vitam in extrema tranlegerit paupertate, nihilominus primitias Missæ celebratus locum eligit aulis decensissimis ornatum, ut stragula cauro calicis convenirent, atque talibus ornamentis valisq; celebraret, quibus sanctificatio designatur templi, in quo illud iterum & laus est offerendum.

IX. Deinde hoc instituit eorum Principibus & Ecclesiæ suæ primatibus, nempe Apostolis, quo Principes mundi que monent magnates qua debent adstate reverentia & interesse divino huic sacrificio cum illi celestes assistant optimate & dum perhibetur præsen circumstant Angeli, supremique spiritus: atque in Sacratio in quo referatur eorum modo perseverent: expedit ut mundi Principes celebrationi eiusdem intersint. Sacrificio igitur ita præcellent, omnique sanctitate splendunt, & ab ipso celorum maximo honorato, conuenit ut locus emundetur, & sanctificetur, eique Tempia consecrentur, hinc solummodo ministerio deputata, atque in illis velut sanctificatis offeratur.

X. Ex prædictis collige qua consideratione tibi accedendum sit ad audiendum missam, quanta adducenda præparatio, quanta puritas animæ huic adferenda: ut autem tanto diligentius huic incumbas, imaginare tibi concubulum pergrande, pretiosum his omnibus ornatum aulis, & polymitis quibus illud expendisti in quo Christus dominum loci instituit Sacramentum, præsentiam Principum & optimatum, patiter assistentes Angelos, spiritus illos beatissimos summa veneratione cernuos: ut ita conexas tibi molestam conciliare morelesque compositos quibus accedat Sacrami auditurus: quamvis enim celestia, talia non sint quæ talia rudis nosse imaginatur intellectus, illo namque multo sunt superora & eminentiora: tamen ad nostram utilitatem sic illa nostro modo possumus comprehendere. Imaginare in Ecclesiæ in qua Missæ assistis, in eius parte superiori adesse SS. Trinitatem, cui continas Angeli & cælestis laudes concinunt benedictionis: deinde SS. Virginem Mariam calorum Imperatricem supremam omnium gloria coronatam, qua sub Deo maior nequit intelligi: Seraphinos attende perfectæ charitatis igne feruentissimos, continuo illum amore diligentes, adiunge Cherubinos, qui ut spiritus om-

ni sapientia pleni perpeti consideratione divina hæc contemplantur mysteria: quibus sociantur Dominations, Virtutes, Potestates, Principatus Angelique inter illos contemplantur Apostolos, Prophetas, Patriarchas, Martyres, Confessores & Virgines: nec omittas inferius ad laus dexterum Papam Cardinales, Episcopos, Clericos, Religiosos, virosque Ecclesiasticos. Ad sinistram Reges Christianos, Principes Magnates, Gubernatores, Iudices, omnesque reliquos Ecclesiæ Sanctorum fidelium. In alia eius parte confideta legiones exercitus militumque turmas, qui gladijs ac armis eam ab inimicis eius defendunt, mercatores qui industria sua merces omnes conuolunt, quibus fidelibus opus est, in proprium alimentum, & Republicæ utilitatem: ultimo in eius sinu congregatos pendente iustos & peccatores.

IX. Ad partem eius inferiorem demitte oculos & tibi propose purgatorium: etenim ut Ecclesiæ Prodest significet, quod omnes rediat participes valoris etiam de huius SS. Sacrificij, quodque accedat usque ad functis animas purgatorio detentas, didicit hostiam Sacerdos in tres partes: pro beatis in gloria, pro nobis qui dignimus in Ecclesiæ militante, & pro animabus in purgatorio: hæc enim omnia vult ut coniungamus, quatenus intelligamus pro omnibus supremum hoc offerri sacrificium: *Communianus & memoriam vine. ante in primis Beatissime Virgine Maria, Sanctorum Apostolorum tuorum Petri & Pauli etc. & omnium Sanctorum.* Quibus Verbis Sacerdos Deo loqui incipit nomine totius Ecclesiæ. Domine, hoc tibi sacrificium offero, proprio proceptis de liberali manu tua beneficijs, qua licet multa sint & præclara, non tamen his inferius est sacrificium quod pro illis Mariæ tuæ offero. Deinde hoc idem tibi offero, ut eius virtute mihi concedas quod postulo pro beneficijs quibus supra modum cumulasti SS. eorum Regnam & Virginem Mariam, vnigeniti tuæ Matrem quem in hoc sacrificio sub his speciebus latentem tibi consecro: nec non pro beneficijs præstitis SS. Apostolis tuis Petro, Paulo, cæterisque omnibus Apostolis & Sanctis paradisi, pro custodia Angelorum, & meritis Sanctorum omnium, ut eorum intercessionibus huius sacrificij fructus proveniant tam mihi quam toti Ecclesiæ: & primo eius capiti Summo Pontifici, & omnibus qui tibi illud obtulerint: *In primis tibi offerimus, vel qui tibi offerunt hoc sacrificium laudu pro se etc.* Ex quibus collige, qua ratione particeps esse possis omnium

Missarum quae quotidie offeruntur in Ecclesia: quasi loquidem semper mane Deo offerendo omnia sacra quae illo die per totam celebrantur Ecclesiam, ea tibi possint prodesse, cum illis omnibus profuit, qui illa Deo obtulerunt. Et quamvis viuis maximo sint commodo: non idcirco tamen eorum valore meritisque defuncti priuantur: Memento etiam Domine, famulorum famularumque tuarum, qui nos procelleris cum signo fidei, & dormimus in somno pacis: quia pro omnibus est institutum factum, omnibusque prodest.

XII. Quid sit Missa.

Hoc igitur Missa est, sacrificium infiniti valoris Deo oblatum ad eius gloriam, & honorem Beatissimae Mariae & omnium Sanctorum, ad salutem fidelium viuorum ac defunctorum in purgatorio: quo si multis grauemur debitis, ipso solo pro multis Deo satisfacimus: estque sacrificium quo pro omnibus soluitur: ita ut si ex nobis ipsis sumus adeo pauperes, ut impossibile sit Deo pro tot debitis satisfacere: huius valore sacrificij ita diuites nos Christus reddidit, ut pro omnibus possimus integre satisfacere: sic asserit

1. Cor. 1.5

D Paul In omnibus diuites facti estis in illo. Iam in illo vos tantis repleuit diuitijs, ut pro cunctis Deo debitis possitis valore huius sacrificij Missae satisfacere. Hac consideratione audiendum tibi est sacrum, ut ex eo fructum referas vberitatem.

§. 5. Tanta dignitatis sacrificium requirit ut eius oblationi dedicatus, eminentis sit quoque dignitatis, & hanc Christus tribuit Sacerdotibus, ut velut ministri sui ab alijs honorentur.

15

Lutherus haerese haec maledictum in Ecclesia errorem suscitauit, ab ea dignitatem tollens Sacerdotij, docensque nullam in ea esse spirituales institutionem, nec caput visibile, ex quo S. Sacerdotium ad eius ministros derivaretur: unde inique censuit omnes esse aequales, omnesque Sacerdotes, ac cuiuslibet licitum esse per se consecrare & offerre verum Deo sacrificium. Verumtamen manifeste refutatur sacrilega haec opinio ex ipsa huius SS. Sacrificij dignitate: si namque ut offeratur necesse sit, locum in quo sacrificium celebratur, esse Deo singulari sanctificationis genere consecratum: indubie multo digniore potest sanctitate & con-

1. Non omnes sunt Sacerdotes.

secratione ille qui hoc ipsum est consecratur & oblatoris Plures expendunt rationes pro huius veritatis confirmatione SS. Doctores: pro hoc nobis modo sufficere quam adducit D. Paul Ecclesiam vocat domum Dei: hinc enim colligimus qualiter in ea sit eminentissima dignitas Sacerdotij. Litteras dicit discipulo suo Timothy, doceatque modum ab eo seruandam conuersationis in Ecclesia Dei: hoc autem et scribit, ut eum ad vitam moneat sanctimoniam, a mirum ut attendat Ecclesiam esse domum Dei: Haec tibi scribo, ut scias quomodo te oportet conuersari in domo Dei, quae est Ecclesia Dei vniuersalis. Dicitur Domus Dei, declarans eminentem eius dignitatem ex magnitudine beneficij, quo illam afficit, dum eam sibi eligit, ut in ea velut in proprio domo mansionem faceret.

Extollit Spiritus S. immetensam Dei multitudine erga hominem: nec enim illi satis fuit homini creare hanc mundi ciuitatem latam adeo formosam ac magnam, insuper & ipse venire dignatus est in ea moraturus, domumque suam edificaturus, ut hominibus cohabitaret. Primo dicit qualiter Sapientia diuina ingentem hanc condiderit machinam: Dominus posuit in initio viam suam, antequam quidquam fieret in principio. Caelos creauit stellis riuolos, tellurem arboribus ac fontibus fecundam, montes altitudine suspendit, aquas piscibus repleuit, aera uerbis obumbravit. Et quia haec omnia eo spectabant, ut cum hominibus habitaret: Deliciae meae esse cum filijs hominum: decreuit in hac ciuitate sibi domum edificare ut propriam, & in qua singulariter habitaret: Sapientia edificauit sibi domum. Quis haec? Equam dicit Apoll. Dominus Dei quae est Ecclesia Dei vniuersalis Catholica, domus firmiter edificata & qualiter in eam Deus ingressus est: Delut in domum sibi propriam. In antiqua illa Ecclesia, velut domo in qua Deus cum hominibus habitabat, & conuoniam statuit Moyses: Qui stans in tota domo eius: et caput in noua Ecclesia quam erexit, collocat ut caput principale Christum Dominum: Quis dominus sumus nos: ita ut sit quasi Dei palatium. Quid mihi dederis palatium, cui non praesides: te conuonimus vel caput eius director? Et quod omnia essent aequales? Haec esset domus inordinata: non ferenda, locusque stultorum: talem ne dixeris esse S. Ecclesiam, sed ab vno gubernatam capite Christo Domino, a quo dimanat omne Sacerdotium: Tu es Sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech: ad reliquos